

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน
กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
Relationship between Management Factors and the Success of NFE
Subdistrict 5 D Premium Operations of Chiang Rai Provincial Office Learning
Encouragement

ณัฐวุฒิ จันทรแสง¹ คทาเทพ จันทรเจริญ² วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์³

Natthawut chanSaeng, Katathep Chancharoen, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย 2) ศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน. 5 ดีพรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน. 5 ดีพรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามระดับปัจจัยการบริหารจัดการและแบบสอบถามระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน. 5 ดีพรีเมียม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยการบริหารจัดการ; กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม; กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)

Abstract

This research aimed to 1) study the management factors of Chiang Rai Provincial Office Learning Encouragement. 2) study the success of implementing NFE Subdistrict 5 D Premium operations of Chiang Rai Provincial Office Learning Encouragement, and 3) study the relationship between management factors and the success of NFE Subdistrict 5 D Premium operations of Chiang Rai Provincial Office Learning Encouragement. This is quantitative research. A sample of 186 people was used. The instruments used were the management

Received: 2024-11-04 Revised: 2024-11-20 Accepted: 2024-11-21

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเชียงราย Student Master of Education Program in Educational Administration Graduate School, Chiang Rai Collage. E-mail: n0873578189@gmail.com

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. Corresponding author. E-mail: katatap@crc.ac.th

³ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiang Rai College. Corresponding author. E-mail: dr.w.siririth@gmail.com

factor level questionnaire and the success level questionnaire of NFE Subdistrict 5 D Premium operations. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research results found that 1) the overall level of management factors was at the highest level, 2) the overall level of success of NFE Subdistrict 5 D Premium operations was at the highest level, and 3) the management factors and the success of NFE Subdistrict 5 D Premium operations were positively related at a moderate level with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: DOLE; management factors; NFE Sub district 5 D Premium operations

บทนำ (Introduction)

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ดำเนินนโยบาย "กศน.ตำบล 5 ดี พรีเมียม" ตั้งแต่ปี 2563 โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลผ่านการพัฒนาด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเสริมสร้างสุขภาพกายและใจ การพัฒนาทักษะอาชีพ การเสริมสร้างความร่วมมือในชุมชน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต มีสุขภาพกายและใจที่ดี เสริมสร้างเศรษฐกิจของครอบครัว สร้างความเข้มแข็งและความสามัคคีของชุมชน และรักษาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีเกณฑ์การประเมินตามนโยบาย คือ ครูผู้สอนที่มีคุณภาพ (Good Teacher) สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี (Good Place Best-Check in) กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (Good Activities) ภาครีเครือข่ายที่ดี (Good Partnership) และนวัตกรรมที่มีประโยชน์ (Good Innovation) พร้อมทั้งมีการประกวดแข่งขันคัดเลือก กศน.ตำบล เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบคุณภาพในระดับประเทศ ระดับภาค จากตัวแทนระดับจังหวัดแต่ละแห่ง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2565)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินกิจกรรมตามมาตรฐานการพัฒนา "กศน.ตำบล 5 ดี พรีเมียม" ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพโดยใช้เกณฑ์การประเมิน "กศน. ตำบลต้นแบบ 5 ดี พรีเมียม" โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพ กศน.ตำบล ในระดับจังหวัด ปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย มี กศน.ตำบลที่ผ่านการคัดเลือกให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบ จำนวน 4 แห่ง เป็นตัวแทนระดับจังหวัดจาก กศน.ตำบลในสังกัดทั้งสิ้น 124 แห่ง และยังมี กศน.ตำบลที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบ จำนวน 120 ตำบล ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยในการบริหารจัดการหลาย ๆ ด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ กศน. 5 ดี พรีเมียม การศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย สามารถใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานตามนโยบาย "กศน.ตำบล 5 ดี พรีเมียม" เพื่อการวางแผนที่จะช่วยตอบสนองต่อการพัฒนาได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีฟรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีฟรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดี ฟรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยการบริหารจัดการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และ 4) ด้านการบริหารจัดการ จากแนวคิดปัจจัยการบริหารจัดการ 4M ของ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2550: 22-24; Bartol & Martin, 1994: 7) และความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดี ฟรีเมียม ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 2) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 3) คุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ภาควิชาเครือข่าย และ 5) นวัตกรรม ตามเกณฑ์การประเมิน 5 ด้าน ในคู่มือการประเมิน กศน.ตำบลต้นแบบ 5 ดีฟรีเมียม (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2565) ดังนี้

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ บุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และบุคลากรจ้างเหมา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ทั้งหมด 18 แห่ง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ประจำปีงบประมาณ 2567 จำนวน 353 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2562: 18) โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน จำนวน 186 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย จำนวน 18 แห่ง คือ 1) สกร.ระดับอำเภอเมืองเชียงราย 2) สกร.ระดับอำเภอเชียงของ 3) สกร.ระดับอำเภอเชียงแสน 4) สกร.ระดับอำเภอดอยหลวง 5) สกร.ระดับอำเภอเทิง 6) สกร.ระดับอำเภอป่าแดด 7) สกร.ระดับอำเภอพาน 8) สกร.ระดับอำเภอพญาเม็งราย 9) สกร.ระดับอำเภอขุนตาล 10) สกร.ระดับอำเภอแม่จัน 11) สกร.ระดับอำเภอแม่ฟ้าหลวง 12) สกร.ระดับอำเภอแม่ลาว 13) สกร.ระดับอำเภอแม่สาย 14) สกร.ระดับอำเภอเวียงแก่น 15) สกร.ระดับอำเภอเวียงเชียงรุ้ง 16) สกร.ระดับอำเภอเวียงชัย 17) สกร.ระดับอำเภอเวียงป่าเป้า 18) สกร.ระดับอำเภอแม่สรวย

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 เดือน มีนาคม 2566 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2567

1.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระที่ 1 คือ ปัจจัยการบริหารจัดการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด เชียงราย ประกอบด้วย 1) บุคลากร 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ 4) การบริหารจัดการ

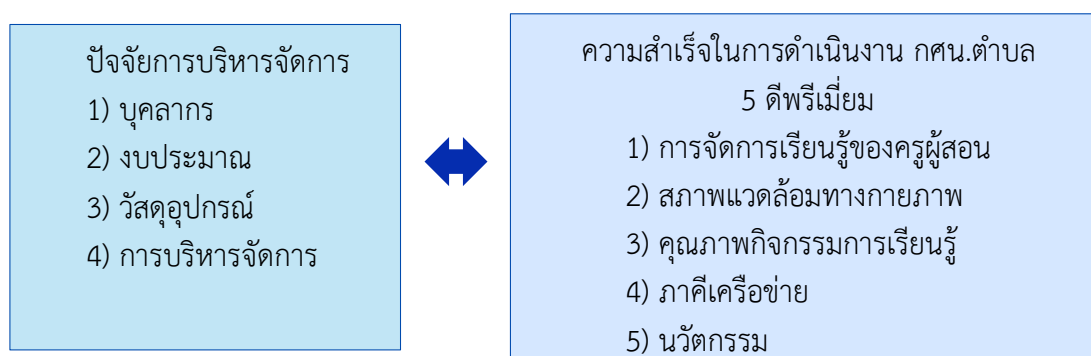
ตัวแปรอิสระที่ 2 คือ ความสำเร็จในการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 2) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 3) คุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ภาควิเคราะห์ 5) นวัตกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระที่ 1

ตัวแปรอิสระที่ 2

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย ปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่พัฒนาขึ้นมาโดยผู้วิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2) ระดับปัจจัยการบริหารจัดการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท จำนวน 26 ข้อ ตอนที่ 3) ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท จำนวน 34 ข้อ มีการตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบด้วยตนเองสำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ และส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ Google form ตามความเหมาะสม เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับสถานศึกษาบางแห่ง ใช้เวลา 1-2 เดือนในการเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและสมบูรณ์ จำนวน 186 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

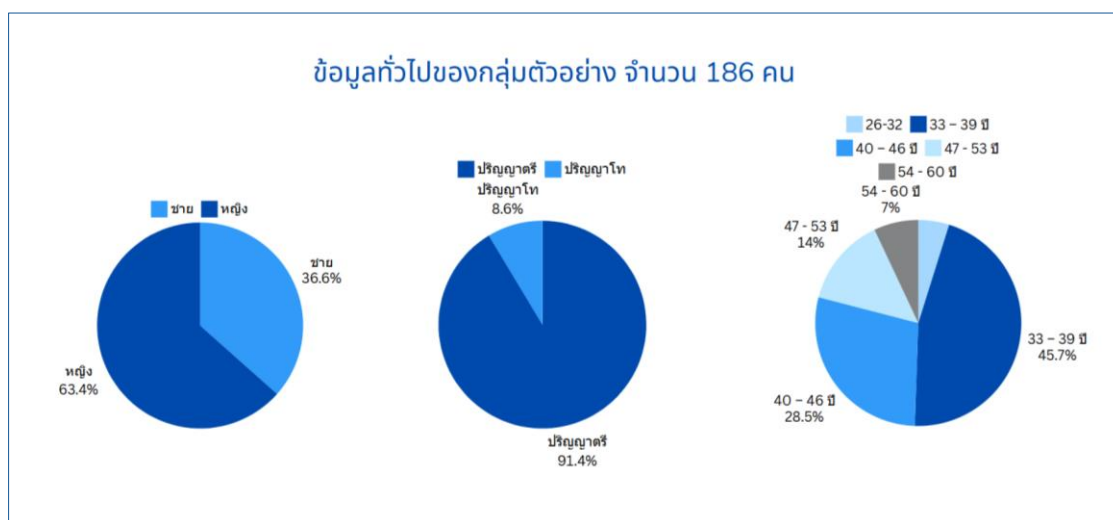
4.2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารจัดการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน. ตำบล 5 ดีพรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน นำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ขนาดความสัมพันธ์ Bartz, (1999) อ้างถึงใน ชูศรีวงศ์รัตน์ (2553: 316)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 63.40 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 91.40 มีอายุระหว่าง 33 – 39 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 ดังภาพที่ 2

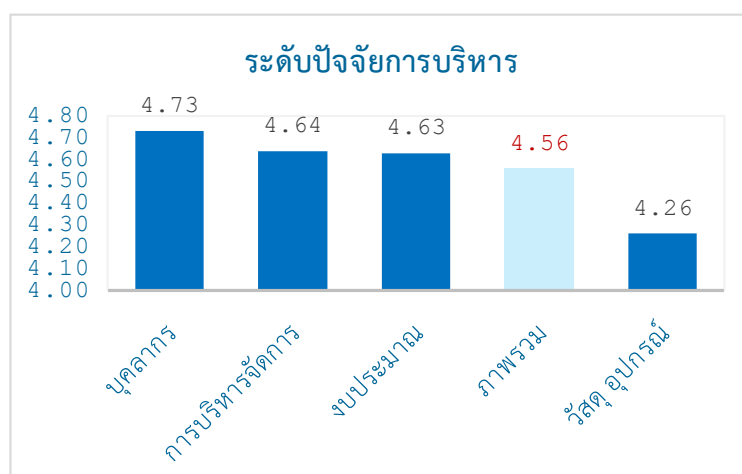

ภาพที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. ระดับปัจจัยการบริหารจัดการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากร (ค่าเฉลี่ย = 4.73) รองลงไปคือ การบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย = 4.64) งบประมาณ (ค่าเฉลี่ย = 4.63) และ วัสดุอุปกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.26) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 3

ตารางที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

ข้อ	ปัจจัยการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	บุคลากร	4.73	0.39	มากที่สุด	1
2	งบประมาณ	4.63	0.55	มากที่สุด	3
3	วัสดุ อุปกรณ์	4.26	0.72	มาก	4
4	การบริหารจัดการ	4.64	0.52	มากที่สุด	2
รวม		4.56	0.53	มากที่สุด	

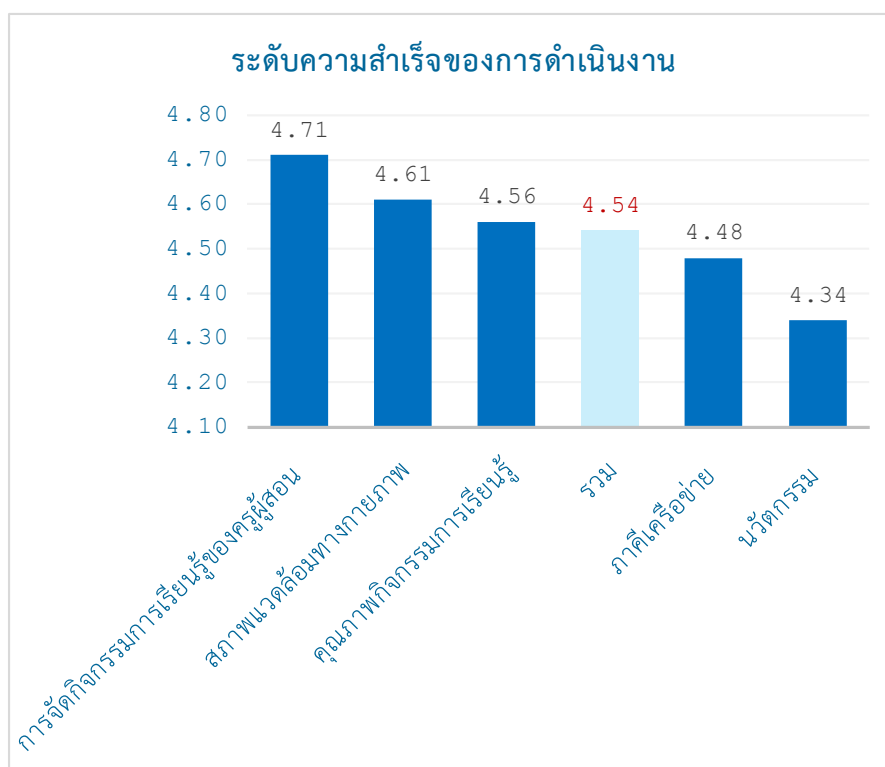

ภาพที่ 3 ระดับปัจจัยการบริหารจัดการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

3. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีฟรีเมี่ยม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน (ค่าเฉลี่ย = 4.71) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.61) คุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.56) ภาควิชาเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.48) และ ด้านนวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.34) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2 และภาพที่ 4

ตารางที่ 2 ความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีฟรีเมี่ยม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

ข้อ	ความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีฟรีเมี่ยม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	4.71	0.47	มากที่สุด	1
2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.61	0.52	มากที่สุด	2
3	คุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้	4.56	0.24	มากที่สุด	3
4	ภาควิชาเครือข่าย	4.48	0.49	มาก	4
5	นวัตกรรม	4.34	0.40	มาก	5
รวม		4.54	0.19	มากที่สุด	

ภาพที่ 4 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .620$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม ปัจจัยการบริหารจัดการ	Y ₁ ครูผู้สอน	Y ₂ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	Y ₃ คุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้	Y ₄ ภาควิชา	Y ₅ นวัตกรรม	Y _{total}
X ₁ บุคลากร	.895**	.878**	.475**	-.556**	-.383**	.596**
X ₂ งบประมาณ	.959**	.961**	.476**	-.530**	-.398**	.680**
X ₃ วัสดุ อุปกรณ์	.913**	.943**	.460**	-.706**	-.566**	.483**
X ₄ การบริหารจัดการ	.972**	.979**	.540**	-.574**	-.447**	.669**
X _{total}	.971**	.980**	.504**	-.626**	-.480**	.620**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ระดับปัจจัยการบริหารจัดการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากร รองลงไปคือ การบริหารจัดการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารจัดการ 4M อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรแสดงออกถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีระบบบริหารจัดการที่ดี มีการประสานงานที่คล่องตัว เกิดประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น มีการวางแผนที่ชัดเจนและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงาน รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามแผนที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการควบคุมการใช้จ่าย การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอเหมาะสม รวมถึงสถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้จัดทำข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ (DMIS) ในการนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการจัดระบบบริหารอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รวมถึงการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ที่ช่วยยืดอายุการใช้งานและลดการเกิดปัญหาในการทำงาน ส่งผลให้ระดับปัจจัยการบริหารจัดการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ เทวตา สหัสสธารา (2567: 240) ที่พบว่า การปรับใช้ปัจจัยการบริหาร 4 M ในสถานศึกษาองค์กรหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้บุคลากรมีความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทำให้องค์กรสามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุค และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ทศนีย์ สุขทวี (2559: 241) ที่ศึกษาระดับการบริหารจัดการตามหลักบริหาร 4 M พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร งบประมาณ และทรัพยากร ตามลำดับ และสอดคล้องกับ แก้วกาญจน์ กิมาสุวัฒน์ (2564: 91) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีองค์ประกอบของด้านงบประมาณ ด้านการบริหาร และด้านบุคลากรรวมอยู่ด้วย

2. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีฟรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ คุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้ ภาควิชาเครือข่าย และนวัตกรรมตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีฟรีเมียม 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ Good Teacher (ครูดี) ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ Good Place Best-Check in (สถานที่ สภาพแวดล้อมดี) ช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีสมาธิและความกระตือรือร้นในการเรียน Good Activities (กระบวนการเรียนรู้ดี) การมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพ ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ในหลากหลายด้าน Good Partnership (ภาควิชาเครือข่ายดี) การมีเครือข่ายภาคีที่เข้มแข็ง ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงาน กศน. ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ Good Innovation (นวัตกรรมดี) การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ช่วยเพิ่มความน่าสนใจและประสิทธิภาพของการเรียนการสอน และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายตามแนวทางอย่างต่อเนื่อง

มาตลอด ในการพัฒนาและปรับปรุง กศน.ตำบล ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ นิตยา ชันเดช (2565: 94) แก้วกาญจน์ กิมาสุวัฒน์ (2564: 98) นฤกร ปั่นพุ่มโพธิ์ (2560: 88) ที่พบว่า ระดับความสำเร็จในการบริหาร อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพริเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนาปัจจัยการบริหารจัดการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงรายในการพัฒนาคน ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ การบริหารการเงิน โดยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายและการวางแผนงบประมาณ มีการจัดการวัสดุอุปกรณ์ที่ลดการสิ้นเปลืองและการใช้ทรัพยากร การปรับปรุงวิธีการโดยนำแนวทางใหม่ ๆ และนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงาน ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพความสำเร็จของการดำเนินงานของ กศน.ตำบล 5 ดีพริเมียมในจังหวัดเชียงราย ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการพัฒนาปัจจัยการบริหารจัดการองค์กร ให้สามารถสร้างความสำเร็จอย่างยั่งยืนและมีผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชนได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม (2564) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยคือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับ ธนวรรณ ทองคำสุก (2559) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสภาพการบริหารงานพัสดุของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมทั้งยังสอดคล้องกับ สุธีรา บุญพรวงศ์ (2566: 49) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ทรัพยากรเป็นพื้นฐานสำคัญที่สถานศึกษานำมาใช้เป็นปัจจัยในการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยดีและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งปัจจัยการบริหารหรือทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เป็นหลักการบริหารสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการ ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีทักษะความรู้ความสามารถเหมาะสมในหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา มีการสนับสนุนงบประมาณ แผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษามีการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนและบุคลากรและใช้สิ้นเปลืองน้อยที่สุดหรือเกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนการบริหารจัดการนั้นเป็นกระบวนการในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยการบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารทั่วไป โดยสถานศึกษาได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน และกลยุทธ์ เพื่อการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ดังนั้น ปัจจัยการบริหารจัดการก็ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ “กศน.ตำบลต้นแบบ 5 ดีพริเมียม” ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้การดำเนินงาน กศน.

ตำบล 5 ดีพรีเมียม ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เกิดประสิทธิผลในการบริหารจัดการเพื่อผ่านเกณฑ์การประเมิน “กศน.ตำบลต้นแบบ 5 ดีพรีเมียม” ที่ประกอบด้วย ครูดี สถานที่ดี กิจกรรมดี เครือข่ายดี และมีนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ดีมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยการบริหารจัดการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ให้เพียงพอ เหมาะสมต่อความต้องการใช้ในการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม

1.2 ความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในด้านนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้นำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นำนวัตกรรมที่เกิดจากการพัฒนามาใช้หรือเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย พบว่าความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียมกับปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาคีเครือข่าย ในด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าความสัมพันธ์ทางลบระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในระดับพื้นที่ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของ กศน.ตำบล ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม เพิ่มเติมในบริบทของ กศน.แต่ละตำบล

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการดำเนินงาน กศน. 5 ดีพรีเมียม

เอกสารอ้างอิง (References)

- แก้วกาญจน์ ภิรมานัฐณ์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์โพรเกรสซิฟ.
- ทัศนีย์ สุขทวี. (2559). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามหลักการบริหาร 4M โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 22 จังหวัดนครพนม. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 6(2): 238-244.

- เทวตา สหัสสธารา. (2567). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*. 7(3): 233-245.
- ธนวรรณ ทองคำสุก. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานพัสดุของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 13(1): 81-96.
- นิตยา ชันเดช. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วัลลภ รัฐฉัตรนันท. (2562). การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย มายาคติในการใช้สูตรของทาลูยามาเน่ และเครทซี-มอร์แกน. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 8(1): 11-28.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2565). *แนวทางการประเมินคัดเลือกคน.ตำบลด้นแบบ 5 ดี ฟรีเมียม ประจำปีงบประมาณ 2565*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: E-office: สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี. http://chan.nfe.go.th/e_office/photo/4779_2.pdf. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2567.
- สุธีรา บุญพรวงศ์. (2566). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดา เนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาณนทบุรี เขต 1. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ*. 24(1): 49-74.
- สุภาภรณ์ เสรีรัตน์ และคณะ. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Bartol, K. M. & Martin, David C. (1994). *Management*. (2nd ed.). New York: McGraw-Hill, Inc.

